

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.005/2012/2. szám

A Szegedi Ítéltábla Dr. Kállay-(**vezetéknév**) Imola ügyvéd által képviselt **felperesnek** - dr. Pető Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes** ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2011. november hó 17. napján kelt 8.P.21.653/2011/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben**, az alábbiak szerint újrászövegezve **megváltoztatja**.

Kötelezi az alperest, hogy a **(település neve)-on** megjelenő **(havi lap neve)** elnevezésű havi lap jogerős ítélet kézhezvételét követő lapszámának 4. oldalán - a lap **(havi lap pontos számának megjelölése)** 4. oldalán megjelent "**(cikk címe)** !" című cikk megjelenési formájával azonos módon - tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt.

"Valótlan a **(havi lap neve)** **(havi lap pontos számának megjelölése)** 4. oldalán "**(cikk címe)** !" című cikkben közölt azon tényállítás, amely szerint felperes neve a **(N.)** Kft-t érintő ügyben "ellenszavazott". Ezzel szemben a valóság az, hogy a szavazásnál tartózkodott."

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 13.500.- (tizenháromezer-ötszáz) Ft elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 18.000.- (tizennyolcezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes a **(település neve)-on** megjelenő **(havi lap neve)** elnevezésű havi lap kiadója. A lap **(havi lap pontos számának megjelölése)** 4. oldalán "**(cikk címe)** !" címmel cikk jelent meg a helyi képviselőtestület tevékenységéről. A felperes a helyi önkormányzat független

képviselője. A cikk 2. és 3. bekezdése az alábbiakat tartalmazta: "nézve az utolsó testületi ülést, ha a polgármesternek jó ötlete van (jelen esetben a **(N.)** Kft, amely a jövőben munkahelyeket teremtene), a két képviselő, ... és **(vezetéknév)** urak ellenszavaznak.

Tehát számomra ezzel azt bizonyítják, hogy céljuk az, **(település neve)** ne fejlődjön, és munkahelyek ne létesüljenek. De ez inkább egy ellenszenv a jelenlegi polgármester iránt.

... Másikuk pedig nem tudja lenyelni a "békát", ahol tud akadályoz, mivel nem ő lett a polgármester, pedig nagyon magabiztos volt."

Az ingyenes havi lap a **(település neve)-i** polgárokhoz eljuttatásra került, így a képviselőtestület munkájáról - egyebek mellett - az ott leírtak alapján szerezhettek információkat.

A felperes helyreigazítás közzétételét kérte az alperestől, amelynek az alperes nem tett eleget.

A felperes keresetében az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére kérte kötelezni az alperest.

„Nem igaz az az állítás, hogy felperes neve nemmel szavazott volna a **(N.)** Kft. ügyében, továbbá, hogy a célja **(település neve)** fejlődésének, munkahelyek teremtésének megakadályozása. Az igazság az, hogy felperes neve a **(N.)** Kft. ügyében történt szavazásnál tartózkodott.

Nem igaz az az állítás sem, miszerint amennyiben felperes neve nemmel szavaz egy kérdésben a képviselőtestületi ülésen, annak az oka az, hogy ellenszenvvel viseltetik a polgármester úr iránt, illetve, hogy azért akadályozza a polgármester úr munkáját, mert nem ő lett a polgármester."

A felperes keresete indokaként kiemelte, a cikkben írt tényállítások valótlanok, azok alapján a személyére sértő következtetések vonhatók le, azaz személyiségi jogai sérelmét eredményezik.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kiemelte, a sajtóközlemény a maga egészében vizsgálendő, a cikk az egész képviselőtestület munkájának értékelését tartalmazza, ehhez képest a cikkből kiragadott egy-két mondat a felperes személyének megítélése szempontjából lényegesnek nem minősíthető, az sajtó-helyreigazítás tárgyát nem képezheti. A kifogásolt cikkrészletek közül kizárólag az minősülhet ténykérdésnek, hogy a felperes a képviselőtestület 2011. április 18. napján tartott ülésén ellenszavazott, avagy tartózkodott, míg a cikk további részei véleménynyilvánításnak tekintendők. Lényegesnek ítélte, hogy az alperes a helyi közélet szempontjából, mint önkormányzati képviselő, közszereplőnek tekinthető, így magasabb toleranciaszinttel kell rendelkeznie, tűrnie kell a tevékenységét érintő kritikákat. Utalt a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalására, nevezetesen, hogy a közügyekre vonatkozó vélemények személyiségvédelmet akkor sem alapoznak meg, ha azok túlzóak, vagy felfokozottak. Álláspontja szerint a vitatott cikkrészlet a felperes politikai közszerepléséről alkotott kedvezőtlen véleménynyilvánítás, az csupán a cikk szerzőjének a képviselő tevékenységének eredményessége kapcsán felmerült gondolatait rögzíti, s miután tényállítást nem tartalmaz, így annak kapcsán sajtó-helyreigazítás sem kérhető. A cikkben

megfogalmazott bírálat ugyanakkor nem tekinthető indokolatlanul sértőnek, bántónak, lealázónak, így személyiségvédelmet sem alapozhat meg. Utalt arra, hogy a felperes tevékenységéről nemcsak az alperesi kiadványból értesülhetett a lakosság, hanem a helyi televízió önkormányzati üléséről közvetített egyenes adásából is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően kötelezte az alperest a helyreigazító közlemény közzétételére, továbbá 90.000.- Ft perköltség felperes részére történő megfizetésére.

Határozata indokolása szerint a perbeli újságcikk szavazást érintő megállapításai tényállításnak tekinthetők. Az alperes elismerése alapján megállapította, hogy a felperes a **(N.)** Kft.-vel kapcsolatos szavazás során tartózkodott. Rámutatott, hogy a tartózkodás szó jelentéstartalma nem azonos a cikkben megjelölt "ellenszavaz" szó jelentéstartalmával, azaz a cikk e tekintetben valótlan tényt közölt. A cikk felperes képviselőtestületben kifejtett tevékenységével kapcsolatos megállapításait ugyancsak ténynek minősítette, kiemelve, hogy azok valóságát az alperes köteles bizonyítani. „A tehát számomra...” kezdetű bekezdésében megfogalmazottak kapcsán kifejtette, az összességében a felperes képviselői tevékenységét taglalja, azonban nem a cikkíró véleményét tükrözi, hanem alkalmas a felperes képviselői tevékenységének hamis színben való feltüntetetésére, amely nem vonható az alperes által hivatkozott közszereplői nézetekkel szembeni bírálat kategóriájába. Miután az alperes sikerrel nem igazolta, hogy a felperes képviselői minőségében végzett munkája a város érdekeivel ellentétes lenne, az a polgármester akadályozására irányulna, ezért az abban foglaltakat valótlan tényállításnak tekintette.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt. Fellebbezési érvelése szerint az alperes a perbeli írásban a sérelmezett sorokat nem tényként közölte, az kizárólag a cikkíró saját véleményét, bírálatát tartalmazta. Kiemelte, nem az a hangsúlyos, hogy a felperes nemmel szavazott, avagy tartózkodott, a két kifejezés megkülönböztetése lényegtelen, az ellenszavazás és tartózkodás kifejezések jelentése ugyanis fedi egymást annyiban, hogy egyik sem tekinthető támogató jellegű állásfoglalásnak. Ebből következően az, hogy a felperes nem ellenszavazott, hanem ténylegesen tartózkodott a **(N.)** Kft. ügyében tartott szavazás során, lényegtelen pontatlanság, amely alapján helyreigazításnak helye nincs. Hangsúlyozta, hogy a **(település neve)-i** lakosok nem csak az ingyenes havi lapból tájékozódhatnak a képviselőtestület munkájáról, mivel a testületi ülések történéseiről a helyi műsorszolgáltató élő közvetítést biztosít. Érvelése szerint a "tehát számomra..." mondatkezdés egyértelműen arra utal, hogy az ezt követő szövegrész a szerző gondolataiból levont végkövetkeztetés, vélemény, a három bekezdés együttes vizsgálatából az állapítható meg, hogy a cikkíró a képviselők - így a felperes - tevékenységének eredményességéről kialakított véleményét kívánta az olvasókkal megosztani. Kiemelte, hogy egy politikus tevékenységének, céljainak mikénti megítélése szubjektív, így az tényállításnak nem minősíthető, a közszereplő

magatartásának értékelése, bírálata sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet, az olyan értékítéletek, amelyek központi témájául a közügyek szolgálnak, személyiségvédelmet sem alapozhatnak meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés részben alapos.

A Ptk. - 2011. január 01. napja óta hatályos - 79. §-ában rögzítettek szerint a sajtó-helyreigazításra irányuló igény érvényesítésének szabályait a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. tv. (Smtv.), valamint a Polgári perrendtartásról szóló törvény állapítja meg. Az Smtv. 10. §-a szerint mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.

Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint - összhangban a Ptk. 79. §-ában korábban részletezett szabályozással - sajtó-helyreigazításnak akkor van helye, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel. Ilyen esetben követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítását valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A fentiekből következően véleményt, bírálatot, kritikát megfogalmazó sajtóközlemény sajtó-helyreigazítás alapjául nem szolgálhat akkor sem, ha az egyébként személyiségi jogok esetleges sérelmével jár (Legfelsőbb Bíróság PK. 12. sz. állásfoglalás III. pont). Ennek megfelelően a fellebbezés elbírálása során az ítéltábla mindenképp azelőtt azt vizsgálta, hogy a perbeli sajtóközlemény felperes által kifogásolt részei tényállítások, avagy véleménynyilvánítások, a tényállítások valósak-e vagy sem, illetve mely valótlan tényeket tüntet fel valós színben.

Lényeges ennek kapcsán, hogy a sajtóperekben érvényesülő, az általánostól eltérő bizonyítási szabályok alapján - amelyeket a Pp. 342. § (2) bekezdése, a 345. §(2) bekezdése, illetőleg a Legfelsőbb Bíróság PK. 14. sz. állásfoglalása fogalmaz meg - a sajtót, azaz jelen esetben az alperest terhelte a bizonyítás a kifogásolt közleményben megfogalmazott tényállítások valóságát illetően (Legfelsőbb Bíróság IV.20.304/1993., BH. 1993/7/436., BH. 1992/689.).

Az elsőfokú bíróság elméleti szinten helyesen határozta meg a tény és a vélemény fogalmát, azok elhatárolási szempontjait, azzal az ítéltábla maradéktalanul egyetért. Ennek gyakorlati alkalmazását illetően azonban, azaz, hogy a konkrét cikk mely megállapításai tekinthetők tényállításnak és melyek minősülnek véleménynyilvánításnak, az ítéltábla álláspontja az elsőfokú bíróságtól részben eltérő az alábbiak szerint.

Az, hogy a képviselőtestületi ülésen a felperes hogyan szavazott, tényállítás, ez ugyanis bizonyítás útján kétség kívül tisztázható. Az alperes maga sem vitatta, hogy a felperes a **(N.)** Kft-t érintő szavazás során "tartózkodom" szavazatot adott le, az alperes viszont a cikkben azt állította, hogy a felperes "ellenszavazott", így azt kellett vizsgálni, hogy e két szó jelentéstartalma fedi-e egymást.

Az ellenszavazás az adott javaslattal való szembehelyezkedést jelenti, amely mögött az érintett személynek a szavazásra bocsátott kérdéssel ellentétes álláspontja húzódik. A tartózkodás ettől eltérően a véleménynyilvánítás hiányát fejezi ki, azaz amikor az érintett sem az adott kérdés mellett, sem azzal szemben nem tud, vagy nem akar állást foglalni. Annyiban helytálló az alperes érverése, hogy végső soron egyik szavazási forma sem eredményezi az adott döntési javaslat támogatását, jelentéstartalmuk azonban ezzel együtt is különböző. Nem vitás, hogy a felperes az érintett szavazás során "tartózkodom" szavazatot adott le, míg a cikkben megfogalmazott "ellenszavazott" kifejezés arra utal, hogy a felperes "nem-mel " szavazott, így az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy cikknek a felperes mikénti szavazásával kapcsolatos közlése valótlan tényállítás, amely tekintetében a felperes megalapozottan kérte helyreigazító közlemény megjelentetését.

A fentiekkel ellentétben a politikai képviselőtestületi tevékenységének minősítése, politikai célkitűzései objektív mércével nem mérhetőek, e tekintetben az ítéltábla osztja az alperesi fellebbezésben kifejtett érvelést. Az egyén szuverenitása folytán mindenki, így minden politikai is maga döntheti el, hogy milyen célok megvalósítása érdekében fejti ki tevékenységét, ennek korlátját legfeljebb annak a pártnak, vagy politikai fórumnak a célkitűzései jelenthetik, amelynek keretein belül az érintett politikai működik. E tevékenység megítélését azonban számos körülmény befolyásolja, így például az állampolgárok politikai elkötelezettsége, anyagi érdekeik, társadalmi helyzetük; amivel az állampolgárok egy része azonosulni tud, elfogadja, pozitívan értékeli, az mások számára nem elfogadható, esetleg elítélendő. Ennek következtében ugyanazon tevékenységről kialakított értékítélet egyes személyek, illetve társadalmi csoportok tekintetében merőben eltérő lehet. Egy politikai tevékenységének mozgatórugói, az általa elérni kívánt célok a külső szemlélők számára teljes bizonyossággal nem ismerhetők meg, az esetek egy részében maguk a közszereplők sem kívánják azt nyilvánosságra hozni, sőt az esetlegesen hirdetett célok sem fedik feltétlenül a valóságot. Valamely személy cselekedeteiből, megnyilvánulásaiból, nyilatkozataiból a külső megfigyelő levonhat ugyan következtetéseket az érintett személy céljaira nézve, ezek a következtetések azonban nem tények, hanem a megfigyelő szubjektív értékítéletét kifejező vélemények. A perbeli írásban a cikkíró a felperes, mint önkormányzati képviselő tevékenységével kapcsolatos negatív tartalmú véleményét, bírálatát fogalmazta meg, a cikk 3. bekezdésének felvezetése, a "tehát számomra" fordulat használata egyértelműen arra utal, hogy az a szerző felperesi tevékenység kapcsán kifejtett kritikáját, azaz véleménynyilvánítást tartalmaz, s mint ilyen sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet, erre figyelemmel az alperes helyreigazító közlemény kiadására sem kötelezhető. Abban az esetben pedig, ha a véleménynyilvánítás oly módon sértő,

bántó, avagy megalázó, hogy az személyiségi jogot sért, úgy annak orvoslása más jogi eszközök útján lehetséges (Legfelsőbb Bíróság PK. sz. állásfoglalás III. pont.).

A kifejtettekre figyelemmel a perbeli cikknek csupán a szavazást érintő megállapítása tekinthető tényállításnak és a már részletezettek szerint valótlannak, míg a cikknek a felperest érintő további részei véleménynyilvánításnak minősíthetők, ezért az ítéletábra ennek megfelelően módosította a helyreigazító közlemény tartalmát.

A sajtó-helyreigazítási perekben a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 62. § (1) bekezdés f) pontja értelmében (BH1995. 168.), ennek ellenére a felperes keresetlevelén az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja szerinti 27.000.-Ft eljárási illetéket leróta, ezért az a felperes által előlegezett perköltségként vehető számításba. Miután az elsőfokú eljárásban a felek pernyertessége-pervesztessége közel azonos arányú, így az alperes a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján csupán a felperes által lerótt elsőfokú eljárási illeték arányos részének megfizetésére kötelezhető azzal, hogy ezt meghaladó költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Minderre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - azt újraszövegezve - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése részben vezetett sikerre, a másodfokú eljárásban a felek pernyertessége-pervesztessége aránya ugyancsak közel azonosnak tekinthető, ezért a felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes által lerótt fellebbezési eljárási illeték fele összegének viselésére, míg egyéb költségeiket a felek szintén maguk viselik.

Szeged, 2012. január 17.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné Dr. Lengyel Nóra sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró